

Η ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΗ ΠΛΑΣΤΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ

Σύμφωνα με τους ειδικούς, η Μεσόγειος κινδυνεύει να καταστεί «πλαστική σούπα»¹ και η Ελλάδα δεν αποτελεί εξαίρεση. Κάθε χρόνο, χιλιάδες πλαστικά απορρίμματα που καταναλώνονται στη χώρα μας καταλήγουν στη θάλασσα, ρυπαίνοντας το περιβάλλον και απειλώντας τη θαλάσσια ζωή. Παγκοσμίως 344 είδη έχουν βρεθεί παγιδευμένα σε πλαστικά. Στη Μεσόγειο, τα βασικά θύματα είναι πουλιά (35%), ψάρια (27%), ασπόνδυλα (20%), θαλάσσια θηλαστικά (13%) και θαλάσσιες χελώνες².

Στη Μεσόγειο, 134 είδη πέφτουν θύματα της κατάποσης πλαστικών³. Σήμερα, σε ποσοστό 90% τα θαλασσοπούλια έχουν κάποιο μικρό κομμάτι πλαστικού στο στομάχι τους (το 1960 το ποσοστό αυτό ήταν 5%). Μέχρι το 2050 αυτό το ποσοστό μπορεί να έχει αγγίξει το 99% αν δεν ληφθεί δράση για τη μείωση των πλαστικών στη θάλασσα⁴.

Πλαστικές ίνες και μικροπλαστικά έχουν βρεθεί μέσα σε μύδια και στρείδια, ενώ πακέτα με τσιπς και τσιγάρα έχουν βρεθεί στα στομάχια μεγάλων πελαγικών ψαριών. Μία από τις χειρότερες περιπτώσεις ήταν όταν 9 μέτρα τετονιάς, 4,5 μέτρα εύκαμπτου σωλήνα, 2 γλάστρες και άλλες πλαστικές παγίδες βρέθηκαν στο στομάχι ενός εκβρασμένου φουσητήρα⁵.

Όλα τα είδη χελωνών που ζουν στη Μεσόγειο έχουν καταπιεί πλαστικά. Μία δεκαετής έρευνα σε χελώνες καρέτα κατέδειξε ότι το 35% των δειγμάτων που έχουν αναλυθεί έχουν καταπιεί σκουπίδια, τα περισσότερα από τα οποία είναι πλαστικά. Σε κάποια δείγματα έχουν βρεθεί μέχρι και 150 πλαστικά κομματάκια. Επίσης, το 18% των τόνων και των ξιφιών έχουν πλαστικά σκουπίδια στο στομάχι τους⁶ -κυρίως σελοφάν και PET- όπως και το 17% του είδους γαλέου *Galeus melastomus* στα νησιά των Βαλεαρίδων.

Ακόμα και μικρότερα είδη, όπως τα μύδια, τα καβούρια και τα μπαρμπούνια, τα οποία τρέφονται από το βένθος, μπορούν να είναι σημαντικοί συσσωρευτές μικροπλαστικών⁷. Σύμφωνα με μία έρευνα που έγινε για μικροπλαστικά σε μύδια και στρείδια – τα οποία καλλιεργούνταν για κατανάλωση από ανθρώπους- ένας μέσος ευρωπαίος καταναλωτής οστρακόδερμων μπορεί και να καταναλώνει μέχρι και 11.000 κομματάκια μικροπλαστικών τον χρόνο. Όμως, οι επιπτώσεις των μικροπλαστικών στην ανθρώπινη υγεία είναι ακόμα άγνωστες⁸.

Ό,τι κάνουμε στη θάλασσα, το βρίσκουμε στο αλάτι!

Σύμφωνα με [έρευνα](#) του WWF, όλοι οι άνθρωποι είμαστε εκτεθειμένοι στην πλαστική ρύπανση και εκτιμάται πως κατά μέσο όρο κάθε ένας από εμάς καταπίνει, χωρίς να το γνωρίζει, 5 γραμμάρια μικροπλαστικών την εβδομάδα. Σαν να καταπίνουμε, δηλαδή, μια πλαστική πιστωτική κάρτα κάθε εβδομάδα. Δεν γνωρίζουμε ποιες είναι οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις και ποιος είναι ο ακριβής μηχανισμός κατάληξης στον οργανισμό μας. Αυτό όμως που γνωρίζουμε είναι πως δεν θα έπρεπε να εντοπίζονται μέσα μας και πως είναι απαραίτητο να λάβουμε όλα τα αναγκαία μέτρα περιορισμού της πλαστικής ρύπανσης.

1 Suaria G. et al. 2016. The Mediterranean Plastic Soup: synthetic polymers in Mediterranean surface waters. *Sci. Rep.*, 6, 37551.

2 UNEP/MAP. 2015. Marine Litter assessment in the Mediterranean.

3 Deudero S. and Alomar C. 2015. Mediterranean marine biodiversity under threat: Reviewing influence of marine litter on species. *Mar. Pollut. Bull.*, 98(1-2), 58-68

4 Wilcox C. et al. 2015. Threat of plastic pollution to seabirds is global, pervasive, and increasing. *Proc. Natl. Acad. Sci. USA*, 112, 11899-11904.

5 de Stephanis R. et al. 2013. As main meal for sperm whales: plastics debris. *Mar. Pollut. Bull.*, 69, 206-214

6 Romeo T. et al. 2015. First evidence of presence of plastic debris in stomach of large pelagic fish in the Mediterranean Sea. *Mar. Pollut. Bull.*, 95, 358-361.

7 Δείτε υποσημείωση 2

8 ten Brink P. et al. 2016. Plastics Marine Litter and the Circular Economy. A briefing by IEEP for the MAVA Foundation.

Αποστολή του WWF είναι να σταματήσει την υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος και να χτίσει ένα μέλλον αρμονικής συνύπαρξης ανθρώπων και φύσης, προστατεύοντας τη βιοποικιλότητα, διασφαλίζοντας τη βιώσιμη χρήση των ανανεώσιμων φυσικών πόρων, και προωθώντας τη μείωση της ρύπανσης και της σπάταλης κατανάλωσης.

<https://www.wwf.gr/>

WWF Ελλάς, Λεμπέση 21, Αθήνα 11743

Καταχωρημένο ως: Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση, WWF-World Wide Fund for Nature, WWF-Fondo Mondiale per la Natura WWF-Fondo Mundial para la Naturaleza, WWF-Fonds Mondial pour la Nature WWF-Welt Natur Fonds. Γνωστό και ως World Wildlife Fund

ΠΛΑΣΤΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τον Ιούνιο του 2019, το WWF Ελλάς παρουσίασε την πρώτη στα χρονικά της Ελλάδας έκθεση για την πλαστική ρύπανση⁹. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έκθεσης, η Ελλάδα παράγει περίπου 700.000 τόνους πλαστικών απορριμμάτων ετησίως ή 68 κιλά πλαστικών κατά κεφαλήν. Η εισροή τουριστών στις παραθαλάσσιες περιοχές της Ελλάδας αυξάνει την παραγωγή απορριμμάτων έως και 26% κατά την περίοδο αιχμής. Μόνο το 8% των πλαστικών απορριμμάτων ανακυκλώνεται, εξαιτίας των χαμηλών ποσοστών διαλογής, των δυσκολιών ανάκτησης των πλαστικών από μικτά ρεύματα απορριμμάτων και των περιορισμένων υποδομών ανακύκλωσης. Το μεγαλύτερο μέρος των απορριμμάτων (84%) καταλήγει σε χωματερές.

Εκτιμάται ότι κάθε χρόνο διαρρέουν στο περιβάλλον σχεδόν 40.000 τόνοι πλαστικών απορριμμάτων. 11.500 τόνοι από αυτά καταλήγουν στη Μεσόγειο. Σχεδόν το 70% αυτών των πλαστικών απορριμμάτων ρυπαίνει κάθε χρόνο τις ελληνικές ακτές.

Έρευνα¹⁰ που διεξήχθη για την πυκνότητα και σύσταση των απορριμμάτων στον βυθό τριών κόλπων της Ελλάδας (Σαρωνικός, Πατραϊκός, Εχινάδων), ενός της Ρουμανίας και ενός της Κύπρου, έδειξε πως οι περιοχές της Ελλάδας είχαν μεγαλύτερη πυκνότητα απορριμμάτων στον βυθό σε σχέση με τις άλλες περιοχές. Ο βυθός του Σαρωνικού ήταν αυτός με τη μεγαλύτερη πυκνότητα, όπου το 95% των εντοπισμένων απορριμμάτων ήταν πλαστικά. Σε άλλη παρόμοια έρευνα¹¹ σε Κυκλάδες και Ευβοϊκό, επίσης εντοπίστηκε πως τα πλαστικά απορρίμματα ήταν τα συνηθέστερα απορρίμματα που «αλιεύτηκαν» από τον βυθό των συγκεκριμένων περιοχών. Σε έρευνα καταγραφής απορριμμάτων σε 80 παραλίες της Ελλάδας, τα πλαστικά είναι η πλέον κοινή κατηγορία απορριμμάτων που εντοπίστηκε (43-51%)¹².

Στο πλαίσιο του προγράμματος Act4litter, διενεργήθηκε αξιολόγηση των επιπέδων ρύπανσης σε 22 παραλίες στη Μεσόγειο. Πάνω από το ¼ από αυτές χαρακτηρίζεται από υψηλά επίπεδα ρύπανσης, κυρίως από πλαστικά είδη που αποτέλεσαν το 82% των καταγεγραμμένων απορριμμάτων. Η παραλία Αλυκής Κίτρου στον Θερμαϊκό, η οποία μάλιστα ανήκει στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών της Ελλάδας, ήταν η πλέον ρυπασμένη παραλία, καθώς καταγράφηκαν εκεί τα περισσότερα απορρίμματα. Μεγάλο μέρος του προβλήματος για τη συγκεκριμένη παραλία αλλά και γενικότερα για την περιοχή του Θερμαϊκού είναι οι μυδοκαλλιέργειες, οι οποίες συντελούν στη ρύπανση των όμορων ακτών με πλαστικά δίχτυα και πλαστικά βαρέλια.

Στο πλαίσιο άλλης έρευνας¹³ υπό το πρόγραμμα Life Debag, μετά από δειγματοληψίες σε παραλίες της Σύρου βρέθηκε πως το 92% των απορριμμάτων που εντοπίστηκαν ήταν πλαστικά και πάνω από το 50% ήταν πλαστικά μιας χρήσης. Δίχτυα, συσκευασίες, αποτσίγαρα, καλαμάκια και μικρά κομμάτια πλαστικών εντοπίστηκαν σε σημαντικές ποσότητες.

Τέλος, στο πλαίσιο του προγράμματος Fishing for litter¹⁴ του Κοινωνικού Ιδρύματος Α.Κ. Λασκαρίδη και της οργάνωσης iSea, αλιευτικά σκάφη συνέλεξαν απορρίμματα ανοιχτά της θάλασσας για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα. Μόνο την περίοδο Ιανουαρίου – Μαρτίου 2020, συλλέχθηκαν πάνω από 6,5 τόνοι απορριμμάτων, το 58% των οποίων ήταν πλαστικά είδη.

Η παραλία Αλυκής Κίτρου στην Πιερία /
©Γιάννης Μωυσίδης

9 WWF Ελλάς (Ιούνιος 2019). Η πλαστική ρύπανση στην Ελλάδα και πως μπορεί να αντιμετωπιστεί.

10 Ioakeimidis, C., et al. A comparative study of marine litter on the seafloor of coastal areas in the Eastern Mediterranean and Black Seas. Mar. Pollut. Bull. (2014)

11 Papadopoulou, K.-N., Anastasopoulou, A., Mytilineou, C. H., Smith, C. J., and Stamouli, C. (2015). "Seabed marine litter, comparison of 4 Aegean trawling grounds," in Proceedings of 11th Panhellenic Symposium of Oceanography and Fisheries (Lesvos), 381–385.

12 S. Kordella, M. Geraga, G. Papatheodorou, E. Fakiris & I. M. Mitropoulou (2013). Litter composition and source contribution for 80 beaches in Greece, Eastern Mediterranean: A nationwide voluntary clean-up campaign, Aquatic Ecosystem Health & Management, 16:1, 111-118

13 Life Debag, Action: C.2, Monitoring of the project impact on the environmental problem targeted. Integrated report about monitoring the impact of LIFE DEBAG project on the marine environment of Syros, January 2019.

14 Περισσότερες πληροφορίες μπορεί να αναζητηθούν εδώ: shorturl.at/duTY8